

Литвиненко Андрій
студент

Шуміцька Вікторія
студентка

Македон Галина
асистент

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
м. Ніжин

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФОНДОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ

Функціонування фондового ринку є однією з умов існування потужної фінансової системи та приналежності держави до глобального економічного середовища. Україна має достатній потенціал для розбудови національного фондового ринку, темпи зростання якого випереджатимуть динаміку росту валового внутрішнього продукту. З метою впорядкування цього процесу і повинна бути підготовлена чітка програма, яка має визначати основні напрями його подальшого реформування та суттєвої модернізації на всіх рівнях – правовому, інституціональному та технологічному.

В Україні такою програмою є проект Програми розвитку фондового ринку України на 2015-2017 роки. Її розробка відбувалась на тлі фінальної стадії підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом та її ратифікації, яка передбачає заохочення співробітництва між відповідними регуляторними та наглядовими органами, зокрема обмін інформацією, досвідом щодо фінансових ринків через обмін персоналом та спільне навчання.

Для підвищення ефективності регулювання ринку цінних паперів необхідно переглянути законодавчу базу в цілому та ту її частину, яка пов'язана безпосередньо з фінансовим сектором, а також детально перевірити стратегії та практики безпосередньої діяльності інститутів, відповідальних за регулювання ринку цінних паперів. Ще однією з передумов підготовки та реалізації Програми – підвищення позиції нашої держави у відомому рейтингу Doing Business («Ведення бізнесу»), який оцінює законодавство, пов'язане з регулюванням бізнесу, та його застосування у 189 країнах, а також в окремих містах (зараз із 189 країн Україна за показником індексу рівня захисту прав інвесторів знаходиться на 128 місці з показником 4,3 (при максимальному балі 10)).

За даними Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) року в Україні зареєстровано 10 організаторів торгів на фондовому ринку [1]. У світі не так багато країн, яким притаманна така кількість фондових бірж. Проте кількість аж ніяк не впливає на якість послуг, навпаки, призводить до децентралізації попиту та пропозиції на цінні папери, провокує процес маніпулювання цінами на ринку, призводить до встановлення різних правил укладення та виконання біржових договорів. До трійки лідерів відносяться ПФТС, Перспектива та Українська біржа. На ці три біржі припадає 93,6% загального обсягу торгів.

**Міжнародна науково-практична конференція
«Виклики соціально-орієнтованої економіки в євроінтеграційних умовах»**

Основними показниками, що характеризують рівень розвитку фондового ринку, є: обсяг залучених інвестицій, обсяг випуску цінних паперів, обсяг торгів на ринку цінних паперів, різноманітність структури фондових інструментів (табл. 1).

Таблиця 1

Показники розвитку фондового ринку України за 2013 рік

Обсяг емісії цінних паперів за 12 місяців 2013 року, млн грн.	144 379,24
Залучення інвестицій у цінні папери за 12 місяців 2013 року, млн грн.	144 379,24
Вартість активів інвестиційних та пенсійних фондів протягом 9 місяців 2013 року, млн грн.	175 078,63
Співвідношення капіталізації лістингових компаній до ВВП протягом 9 місяців 2013 року, %	23,87
Частка біржового ринку в 2013 році, %	28,12

За результатами реалізації попередньої Програми розвитку фондового ринку України на 2012 - 2014 роки було досягнуто таких результатів:

- залучення в середньому щорічно не менш як 100 млрд. грн. у цінні папери, у тому числі як інвестиції не менше як 75 млрд. грн. (досягнуто - у 2013 році було залучено 142,03 млрд. грн., у тому числі як інвестиції - 141,77 млрд. грн.);

- збільшення до 300 млрд. грн. капіталізації лістингових компаній (досягнуто - у 2013 році становило 311,73 млрд. грн.);

- підвищення співвідношення капіталізації біржового ринку до валового внутрішнього продукту до 40 відсотків (не досягнуто, оскільки станом на 2013 рік був 21,43 %);

- збільшення до 20 відсотків частки біржового ринку (досягнуто - в 2013 році становило 27,69 %);

- збільшення до 50 млрд. грн. загальної номінальної вартості облігацій підприємств, що перебувають в обігу на фондовому ринку (майже досягнуто - в 2013 році - 42,47 млрд. грн.);

- збільшення до 30 млрд. грн. вартості активів інвестиційних та пенсійних фондів (досягнуто - в 2013 році - 12,23 млрд. грн.);

- збільшення до 400 млрд. грн. в рік обсягів торгів цінними паперами на біржовому ринку (не досягнуто - у 2013 році становив 463,43 млрд. грн.) [1].

Метою Програми розвитку фондового ринку України на 2015-2017 роки «Європейський вибір - нові можливості для прогресу та зростання» (далі - Програма) є стимулювання притоку інвестицій в економіку України через інтеграцію фондового ринку у світові ринки капіталу та запровадження кращих світових стандартів і практик.

Реалізація цієї Програми має бути спрямована на: забезпечення функціонування справедливого, ефективного та прозорого ринку; захист інвесторів; зниження системних ризиків; інтеграцію України в міжнародні фондові ринки; стимулювання економіки країни; збільшення надходження інвестицій.

Напрям 2 «Впровадження інновацій в економіку й управління»

Необхідним є запровадження підходів щодо регулювання відносин у сфері рейтингування з урахуванням міжнародної практики, в першу чергу законодавства Європейського Союзу. Проблемою є відсутність достатньої пропозиції інструментів фондового ринку з прийнятними для інвесторів характеристиками щодо дохідності, ризикованості, ліквідності та захищеності, а також відносно незначним обсягом інвестиційного капіталу.

Світовий досвід свідчить, що використання новітніх інформаційних технологій та сучасних фінансових інструментів для забезпечення функціонування фондового ринку неможливе без налагодження взаємодії системоутворюючого комплексу взаємопов'язаних інститутів інфраструктури ринку цінних паперів. В Україні з 2009 року завдяки створенню Української біржі почався розвиток інтернет-трейдингу, тобто доступ до торгів отримали приватні інвестори.

Відповідно до мети Програми на період до 2017 року основними завданнями розвитку фондового ринку є:

- розвиток корпоративної реформи, підвищення ефективності регулювання емітентів, розширення інструментарію на фондовому ринку;
- стимулювання притоку інвестицій на фондовий ринок;
- забезпечення функціонування єдиної державної політики стимулювання покращення інвестиційного клімату.

Список використаних джерел

3. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nssmc.gov.ua>. <http://www.nssmc.gov.ua/fund/developmet>.

4. Інститут розвитку економіки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ireu.org.ua/fondovij-rinok-ukrayini-texnologiya-prorivu/>.